

gemeente Hilvarenbeek

VARIANTEN OMGEVINGSVISIE HILVARENBEEK

Natuurlijk Hilvarenbeek

Kern

We zorgen dat planten en dieren, nu en nog vele generaties na ons, uitstekend kunnen leven in de gemeente Hilvarenbeek. We bestrijden droogte en overlast van piekbuien door ervoor te zorgen dat de bodem het water weer goed opneemt en er voldoende beplanting (bomen en struiken) is. Beperken van overlast van hitte en droogte draagt bij aan een goede gezondheid. Daarnaast is een groenere omgeving goed voor iedereen.

Uitwerking

Om dit voor elkaar te krijgen, moeten we ervoor zorgen dat we minder ruimte gebruiken voor wonen, bedrijven, verkeer en recreatie. Dat betekent dat we compacter bouwen en alleen in de kernen. We bouwen daarom ook hoger. We zorgen dat alle 'voorzieningen' zo dicht mogelijk bij de woningen zijn, zoals sportverenigingen, gezondheidsdiensten, buurtcentra en winkels. De auto

wordt hierdoor minder vaak gebruikt en daarmee vermindert ook de vervuiling van de leefomgeving. In de kernen komen meer grote bomen en struiken en er is meer water. Daarvoor verminderen we de verharding in de openbare ruimte door bijvoorbeeld parkeerplaatsen en speelvelden natuurlijk in te richten.

We zorgen dat het in het buitengebied en de natuurgebieden rustiger wordt, omdat een toename van het aantal recreanten de natuur verstoort. Nieuwe bedrijven kunnen zich niet langer vestigen in het buitengebied. Hierdoor neemt de hoeveelheid en de spreiding van bebouwing in het buitengebied af. Alle agrarische bedrijven hebben het gebruik van het land aangepast op wat goed is voor de bodem en de natuur. We veranderen het landschap door aantrekkelijke plekken voor planten en dieren aan te leggen.

Op een aantal plekken in het buitengebied - die voor de natuur minder belangrijk zijn - wekken we duurzame energie op. Hier plaatsen we zonnevelden, windmolens en transformatorhuisjes bij elkaar. Dit doen we zodat de natuur niet op meerdere verschillende plekken aangetast wordt. We zorgen dat bedrijven het milieu niet belasten en dat bedrijventerreinen gezonde plekken zijn om te werken.

Minder auto's

Verbeteren van het landschap voor planten en dieren

Meer bomen en struiken in de kernen

Minder overlast van geluid, fijnstof en hitte

Schonere bedrijven, niet meer bedrijven

Minder gebouwen in het landschap

Energie-opwek is grootschalig en bij elkaar

Minder recreatie in het landschap

Geen uitbreiding van het festival- en evenementenaanbod

Meer natuur

Meer kleine en hogere woningen in de bestaande kernen

Een gezonde bodem

Natuurinclusieve boerenbedrijven

Natuurlijk Hilvarenbeek

In 2050 heeft Hilvarenbeek zich ontwikkeld tot een gemeente met een sterke natuur, waar van verdroging of waterlast geen sprake is. Om dat te bereiken, staat bij elke menselijke ingreep voortaan klimaat en natuur op de eerste plaats.

Economie

Recreatie

Natuur gaat voor recreatie. Sommige gebieden zijn daardoor niet geheel toegankelijk. Intensieve recreatievormen, zoals een klimbos, staan we niet toe. Ook kiezen we ervoor om het recreatieve aanbod in het buitengebied niet verder uit te breiden. Evenementen en festivals die nu al in de gemeente plaatsvinden, mogen blijven zolang deze geen schade aanrichten aan het landschap, de natuur en biodiversiteit. Uitbreiding van het festival- en evenementenaanbod is niet mogelijk.

Bedrijventerreinen

De belasting op het milieu neemt niet verder toe. Het totale ruimtebeslag (footprint) van bedrijven blijft gelijk. Het mag alleen toenemen indien de belasting op het milieu gelijk blijft. Bijvoorbeeld door bedrijventerrein te vergroenen en te verduurzamen. Voor bedrijvigheid in het buitengebied, dat geen directe relatie heeft met het landschap, is geen plek meer in de gemeente. Ook voor grote logistieke bedrijven is geen plek meer in de gemeente omdat dit type bedrijvigheid gepaard gaat met veel en groot verkeer wat belastend is voor de natuur.

Agrarische bedrijvigheid

We zetten ons maximaal in op natuurinclusieve kringlooplandbouw met als doel een gezonde harmonie tussen belasting en belastbaarheid. Dit betekent ook dat het agrarisch gebruik, nieuw en bestaand, past bij de ondergrond en omgeving deze niet verder aantast. We sturen daarnaast op het vergroten van het landgebruik per ondernemer.

Water en bodem (en klimaat)

In openbaar gebied, woongebieden en op agrarische gronden, heeft het verbeteren van de waterhuishouding en bodemstructuur prioriteit. Huidige functies die niet passen bij het bodem- en watersysteem worden actief omgevormd naar functies die hier wel passen en het systeem niet aantasten. Er wordt daarnaast zoveel mogelijk ruimte geboden voor waterabsorptie en het vergroten van de biomassa door bomen en heesters.

Energie

Omdat het niet bekend is wat de impact van energieopwekking op de natuur is, kan opwek enkel plaatsvinden als dit goed is ingepast. Bijvoorbeeld in landschappen waar de nadruk op 'productie' ligt en de natuurwaarden in mindere mate aanwezig zijn. Efficiënt ruimtegebruik heeft de hoogste prioriteit. Dat betekent dat grootschalige opwek voorgaat op versnipperde kleinschalige opwek. Dit geldt ook voor de opslagfaciliteiten, dus grootschalig inpassen in plaats van versnipperd en kleinschalig.

Vitaal wonen

Woningbouw

We bouwen woningen in de bestaande kernen op plekken waar daar ruimte voor is. In het buitengebied bouwen we niet. Nieuwe sociale huurwoningen verspreiden we over alle dorpskernen.

Gezondheid en voorzieningen

We realiseren enkele grootschalige(re) woonzorgclusters in de kernen Hilvarenbeek en Diessen. We kiezen voor grootschalig in tegenstelling tot kleinschalig zodat we op minder plaatsen bouwen en op die manier minder schade aanbrengen aan de natuur en er op andere plekken voldoende ruimte is voor groen. Verder zorgen we voor schone lucht in de kernen en in het buitengebied.

Biodiversiteit en landschap

Natuur en biodiversiteit

We versterken bestaande natuurgebieden en geven de biodiversiteit een impuls. Dit doen we door het versterken en aanleggen van groenstructuren en het versterken en terugbrengen van belangrijke en kenmerkende landschapselementen zoals houtwallen en hakbosjes. Door middel van eco- en faunapassages zorgen we voor een optimale uitwisseling van flora en fauna.

Landschap

De bebouwing en intensief gebruik van het buitengebied neemt af. Het landschap is groener en natter en cultuurhistorisch waardevolle landschapsstructuren zijn herkenbaar. Daarnaast zijn er meer bomen en meer gebiedseigen struiken volgens historisch patroon.

Mobiliteit en openbare ruimte

We sturen op het terugdringen van het aantal auto's per huishouden, zowel in bestaande als in nieuwe gebieden. Hierdoor zijn er minder parkeerplekken nodig en is er meer ruimte voor de aanleg van groen. Het gat dat ontstaat tussen de behoefte en het aanbod van vervoermogelijkheden vullen we op met deelmobiliteit, verbeterde (snel)fietsverbindingen en openbaar vervoer.

Authentiek Hilvarenbeek

Kern

We zorgen ervoor dat alle kernen hun fijne en kleinschalige karakter behouden en dat de kernen niet aan elkaar groeien. Ook de gemeenschapszin in de kernen behouden we. Ons erfgoed en mooie landschap is daarvoor heel belangrijk, maar ook dat iedereen ontspannen kan wonen en een bedrijf kan hebben dat in onze kleinschalige gemeenschap past. We zijn trots op onze Bourgondische inslag. Wij kijken naar elkaar om en regelen het samen.

Uitwerking

Om dit voor elkaar te krijgen, moeten we ervoor zorgen dat elke verandering het kleinschalige Bourgondische karakter verder versterkt. Veranderingen zijn daarnaast geen bedreiging voor ons landschap, onze sociale structuur of ons erfgoed. Het is belangrijk dat veranderingen de gemeenschappen van de verschillende kernen ten goede komt. Dit betekent dat we nieuwe woningen aan de randen van de kernen een plek geven ('straatje erbij') of dat ze verspreid in het buitengebied komen. Nieuwe

woningen zien er hetzelfde uit als de woningen die nu in de gemeente staan. Winkels zijn alleen bij elkaar te vinden in de centra, maar voor recreatie, kleine bedrijven of 'verkoop-aan-huis' is eigenlijk overal wel plek. Door de grote tuinen van de woningen is er veel groen in het straatbeeld. Daarnaast hebben we veel ruimte nodig voor bijvoorbeeld parkeren, want het autoverkeer wordt er niet minder op. Als er een probleem is met wateroverlast lossen we dat op dat moment op. We bereiden ons dus niet voor op (water) problemen die er nu nog niet zijn.

De schoonheid van het buitengebied en de natuurgebieden is er om van te genieten. Het is daarom belangrijk om het landschap en de natuur mooi te houden en nog mooier maken. Net als dat het belangrijk is om ervoor te zorgen dat hier fijne dingen te doen zijn, bijvoorbeeld door boeren de mogelijkheid te bieden om een Bed&Breakfast of verkooppunt te starten. Door alle veranderingen, die beetje bij beetje plaatsvinden in het buitengebied en aan de randen van de kernen, wordt het steeds drukker en voller in het buitengebied.

We willen niet dat het opwekken van duurzame energie het mooie landschap lelijk maakt. De vraag naar duurzame energie en andere duurzaamheidsmaatregelen pakken we aan op een kleine schaal dus individueel of met enkele burens. Ook andere vragen lossen we zoveel mogelijk met elkaar op, bijvoorbeeld door ouderen te helpen om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Dat moet ook wel aangezien we geen grootschalige plannen gaan uitvoeren voor zorgwoningen. Het uitbreiden van bedrijventerreinen tast het landschap aan, maar we willen wel extra ruimte bieden aan kleinschalige ondernemers die bij ons passen. Grotere bedrijven passen niet bij het karakter van onze gemeente.

Kleinere bedrijven

Geen verandering in overlast van geluid, fijnstof, hitte en water

Ruimte voor de auto en parkeren

Landschap en natuur mooier maken

Opwekken van duurzame energie in de buurten

Veel ruimte voor verkoop aan huis en recreatie

Ruimte voor de auto en parkeren

Meer bebouwing in het buitengebied

Opwekken van duurzame energie in de buurten

Erfgoed is heel belangrijk

Ouderen wonen thuis met hulp van de buurt

Meer drukte in de openbare ruimte

Steeds een woning of straatje erbij

Meer drukte in het landschap

Kleinere bedrijven

Kleinschalige gezamenlijke oplossingen voor energie en duurzaamheid

Behoud van jaarlijkse evenementen en festivals

Geen verandering in overlast van geluid, fijnstof, hitte en water

Landschap en natuur mooier maken

Authentiek Hilvarenbeek

In 2050 zijn de zes unieke dorpskernen nog altijd duidelijk herkenbaar. De sociale structuur is onverminderd sterk. Mogelijkheden om het authentieke karakter te behouden en versterken, staan bij alle ingrepen centraal.

Economie

Recreatie

Recreatie is nauw verbonden met onze identiteit en is terug te vinden in het gehele buitengebied en in alle kernen. We behouden daarom de huidige jaarlijkse evenementen en festivals. Authenticiteit gaat voor groei, maar waar kleinschalige initiatieven zich goed verhouden tot de authenticiteit, is er alle ruimte voor de wensen van inwoners.

Bedrijventerreinen

We bieden ruimte voor kleinschalige uitbreiding van bedrijven. Onze bedrijventerreinen groeien echter niet. Dit betekent dat uitbreiding van bedrijven onder strenge voorwaarden plaatsvindt aan de randen van dorpen of in het buitengebied. Ook sturen we erop dat kavels van vertrekkende bedrijven opnieuw worden ingedeeld. Daarnaast zetten we vooral in op het behouden en aantrekken van het type bedrijvigheid dat past bij onze identiteit, zoals bedrijvigheid in de maakindustrie.

Agrarische bedrijvigheid

Agrarische ondernemingen krijgen de ruimte om nevenactiviteiten te ontplooiën. Voorbeelden hiervan zijn zorgboerderijen en recreatievoorzieningen om zo bij te dragen aan de sociale structuur. Dit draagt ook bij aan het versterken van de gebiedseigen kenmerken en het cultuurhistorisch karakter van het landschap.

Water en bodem (en klimaat)

Hilvarenbeek blijft bouwen op een kleinschalige manier waardoor er veel ruimte is voor groen en waterabsorptie. In de overige gebieden vinden aanpassing ten behoeve van het bodem- en watersysteem pas plaats wanneer dat echt nodig is, zoals op het moment dat wateroverlast en verdroging hinderlijk zijn. Nieuwe ontwikkelingen leiden niet tot achteruitgang van het bodem- en watersysteem.

Energie

Het grootschalig opwekken van energie tast de authenticiteit van het landschap aan. We zoeken naar oplossingen om de energie-opwek kleinschalig of onopvallend in te passen. Grote daken, zoals die van stallen en gebouwen op bedrijventerreinen, zijn net als goed ingepaste buurtbatterijen cruciaal hierin. Daarom promoten we zon op daken.

Vitaal wonen

Woningbouw

De woningbouw zetten we voort op dezelfde manier als we altijd al doen. We kijken waar het ruimtelijk passend is om een straatje erbij te bouwen. Er komen geen grote nieuwe woonwijken en kernen groeien niet aan elkaar. In elke kern is ruimte voor nieuwbouw die

past binnen het karakter van de kernen. Bebouwing in het buitengebied zetten we, indien mogelijk, om in woningen en wooneenheden. De bouwopgave voor sociale huur krijgt vorm door deze in te passen waar 'plek' is en op te nemen in de organische groei van de kernen.

Gezondheid en voorzieningen

Het behouden van de sociale structuur is het meest belangrijk. Met uiteenlopende, toegankelijke voorzieningen op het gebied van zorg en ontmoeting in alle kernen helpen we ouderen en zorgbehoevenden om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Nieuwe voor-

zieningen worden net als woningbouwontwikkeling organisch- op plekken waar dat ruimtelijk passend is- ingepast.

Biodiversiteit en landschap

Natuur en biodiversiteit

Natuur blijft toegankelijk voor inwoners. De kleinschalige opzet van de kernen en de bebouwing in het buitengebied zijn aantrekkelijk voor diverse dieren. Om het authentieke karakter van de gemeente te versterken worden karakteristieke landschapselementen, zoals houtwallen en hakbosjes, aangelegd die ook de flora en fauna helpen.

Landschap

Het landschap blijft in gebruik voor diverse activiteiten zoals wonen, (agrarische) bedrijvigheid en recreatie. Het versterken van authentieke landschapselementen en het verbeteren van de landschappelijke inpassing van bebouwing krijgt meer aandacht. Authenticiteit gaat voor bruikbaarheid. Een voorbeeld hiervan is het in originele staat behouden van de karakteristieke zandpaden in plaats van deze te verharderen. Ook als dat betekent dat dit niet comfortabel en veilig is voor fietsers.

Mobiliteit en openbare ruimte

Doordat we op organische wijze blijven groeien, is de huidige infrastructuur ook in de toekomst voldoende. Verder is het verbeteren van het comfort en de veiligheid, voor fietsers en met name voor voetgangers, onze prioriteit.

Groeiend Hilvarenbeek

Kern

We zorgen ervoor dat ook de jonge generatie een plek heeft om te wonen, te werken en te leven in de gemeente Hilvarenbeek. Zij staan midden in het leven, of aan het begin van het volwassen leven, en Hilvarenbeek is voor hun de woonplaats in een dynamische regio. Ze voelen zich net zo sterk verbonden met de regio als met de gemeente. We zorgen ervoor dat in de gemeente Hilvarenbeek ruimte is om te groeien.

Uitwerking

Aantrekkelijke en betaalbare woningen voor starters en senioren zijn kleiner, compacter en vaak hoger dan wat nu gebruikelijk is in Hilvarenbeek. Dat is een nieuw gezicht in de gemeente. Om deze woningen efficiënt en kostenbewust te bouwen, wat heel belangrijk is voor deze generatie, worden er kleine wijken aan de verschillende kernen bijgebouwd. We compenseren het verlies aan landschap door in de wijken veel ruimte te bieden aan groen en

natuur. Dat heeft ook een positief effect op gezondheid. Ook bouwen we de wijken op plekken waar ze makkelijk te bereiken zijn zodat mensen niet volledig afhankelijk zijn van de auto zijn, want het terugdringen van het autogebruik is belangrijk.

We maken meer mogelijk in het landschap zodat het landschap door de inwoners te gebruiken is als een park. Er is genoeg te doen in de gemeente, met recreatie en verkoop-aan-huis, maar het is vooral heel fijn om hier te zijn omdat het er rustig en mooi is. De fiets- en wandelpaden zijn goed onderhouden. In het buitengebied vlakbij de kernen zijn geen agrarische bedrijven die het landschap schaden of overlast geven voor mensen. Ook komt er geen extra bebouwing bij. Een deel van het landschap van de gemeente is minder parkachtig. Dit is een goede plek voor het grootschalig opwekken van duurzame energie, maar ook voor grotere agrarische bedrijven.

De gemeente Hilvarenbeek is geen eiland. Het is dus logisch dat er in de gemeente ruimte is voor bedrijven die willen groeien en voor bedrijven die zich op de regio richten. Daarvoor vergroten we één of meerdere bedrijventerreinen en misschien is er ruimte voor een nieuw bedrijventerrein. Omdat we een toekomstbestendige gemeente zijn, zorgen we ervoor dat alle bedrijventerreinen gezond, groen en duurzaam zijn, net als de nieuwe woonbuurten, zodat we de impact die de groei heeft, zo veel mogelijk compenseren.

Ruimte voor nieuwe en grotere bedrijven

Groene duurzame bedrijventerreinen

De belasting op het milieu neemt rond de kernen niet toe

Geen nieuwe bebouwing in het buitengebied

Productielandschap voor agrariërs en energie-opwek

Nieuwe wijken voor starters

Compacte, kleinere en gestapelde woningen erbij

Groene duurzame bedrijventerreinen

Uitbreiding van bebouwde gebieden compenseren met groen

Groei van autoverkeer wordt beperkt

Geen nieuwe bebouwing in het buitengebied

Ruimte voor nieuwe en grotere bedrijven

Natuurinclusief bouwen

De belasting op het milieu neemt rond de kernen niet toe

Plek voor woon-zorgcomplexen

Parkachtig landschap voor inwoners

Productielandschap voor agrariërs en energie-opwek

Meer ruimte voor evenementen en festivals

Groeiend Hilvarenbeek

In 2050 is het meerkernige Hilvarenbeek uitgegroeid tot een regionale woonkern in een aangename, unieke landelijke setting. De gemeente heeft de transitie-opgaven ingepast op een wijze die ruimte biedt aan de groei van wonen, recreatie en bedrijvigheid met respect voor klimaat en natuur.

Economie

Recreatie

Het landschap is het pareltje en dat kan en mag intensief beleefd worden. Daarom zetten we in op grootschalige ontwikkeling van het recreatieve aanbod. Dat geldt ook voor festivals en evenementen.

Bedrijventerreinen

We bieden ruimte voor bedrijven om uit te breiden. Daarbij is circulariteit en verduurzaming belangrijk voor ons. We willen ruimte optimaal benutten dus waar dat mogelijk is, wordt de ruimte op bedrijventerreinen of bedrijfskavels optimaal benut. We stellen geen

harde eisen aan de grenzen van de bedrijventerreinen, zodat we ruimte houden om bedrijventerreinen te ontwikkelen in de toekomst. We sturen er op om bedrijven die belastend zijn voor het milieu bij elkaar te zetten, zodat het effect hiervan op de omgeving zo klein mogelijk is.

Agrarische bedrijvigheid

In specifieke gebieden, zoals plekken met kwetsbare natuur en nabij woningbouw, willen we de milieudruk van agrarische bedrijvigheid verminderen. Agrarische bedrijven nabij de kernen bieden we meer ontwikkelruimte voor bijvoorbeeld nevenfuncties. Daarbuiten kunnen

agrarische bedrijven uitbreiden indien er geen conflicten zijn met de contouren van natuur en wonen.

Water en bodem (en klimaat)

De vele ontwikkelingen die plaatsvinden zorgen voor extra belasting van het water- en bodemsysteem. Om die reden sturen we op verschillende maatregelen, zoals actief vergroenen, om de achteruitgang zo veel mogelijk te beperken. Door de groei zijn er

verschillende ontwikkellocaties voor woningbouw in de gemeente. Deze ontwikkellocaties lenen zich uitstekend voor een directe inpassing van klimaatadaptieve maatregelen om zo de nadelige gevolgen van bijvoorbeeld hittestress en wateroverlast te beperken.

Energie

Doordat we als gemeente inzetten op groei moeten we ook kiezen voor een efficiënte manier om voldoende energie op te wekken. Veel zonnepanelen zorgen voor overbelasting van het net. Met windturbines is dat veel minder en ze leveren meer energie op. We

zetten daarom in op het plaatsen van windturbines om zo ook toe te werken naar een betere balans tussen zon- en windenergie. Opslagfaciliteiten passen we slim in.

Vitaal wonen

Woningbouw

We bouwen woningen voor starters, jonge gezinnen en senioren. Daarbij is het belangrijk dat deze woningen betaalbaar, aantrekkelijk en toegankelijk zijn. We moeten daarnaast voldoen aan een regionale opgave voor het bouwen van sociale huurwoningen.

Deze opgave passen we in bij nieuwe ontwikkelingen langs doorgaande wegen.

Gezondheid en voorzieningen

We realiseren meerdere woonzorgclusters, soms in opdrachtgeverschap van de senioren uit de gemeente, om de doorstroming te stimuleren. De woonzorgclusters dragen bij aan het versterken van het voorzieningenniveau in de verschillende kernen. Daarnaast

zetten we ons actief in voor het ontwikkelen van voorzieningen op het gebied van zorg, sport, ontmoeten en cultuur in elke kern in relatie tot de groei die wordt ingezet.

Biodiversiteit en landschap

Natuur en biodiversiteit

Alle nieuwe woonbebouwing en bedrijvigheid wordt natuurinclusief gebouwd. Voorbeelden van natuurinclusief bouwen zijn groene daken, maar ook het ophangen vogelhuisjes of het inbouwen van verblijfruimtes voor vleermuizen. Daarnaast realiseren

we aantrekkelijke groene verbindingen in de kernen, het buitengebied en in de natuur. Dat doen we om het leven van planten en dieren te verbeteren, maar een groene omgeving draagt ook bij aan een goede gezondheid van onze inwoners. Groene verbindingen zijn onder meer fijn om te gebruiken voor bijvoorbeeld het maken van een ommetje en kunnen verkoeling bieden in de zomer.

Landschap

Het landschap is het pareltje van onze gemeente. Landschapsbeleving, wandelen, fietsen en recreatieve voorzieningen brengen de unieke waarde tot leven. Hiertoe worden landschapselementen en infrastructuur die daarbij horen versterkt.

Mobiliteit en openbare ruimte

Bij nieuwbouwprojecten haken we slim aan op openbaar vervoer-voorzieningen en fietssnelwegen.